

Om hepatitt B og C

Hva er hepatitt?

Hepatitt betyr betennelse i leveren. Mange virus kan gi sykdommen leverbetennelse. De viktigste er hepatitt B-viruset og hepatitt C-viruset. Begge disse virusene kan gi kronisk infeksjon som etter noen år kan føre til alvorlig leverskader. Noen vil kvitte seg med viruset uten at sykdom utvikler seg.

Hvordan smitter hepatitt B?

I land med høy forekomst av hepatitt B smitter viruset vanligvis under graviditet, fødsel eller kontakt de første leveår med andre smittede familiemedlemmer. Sykdommen kan også smitte ved ubeskyttet sex og gjennom blod, for eksempel ved deling av urene sprøyter. Ved mor/barn-smitte er risikoen for at barnet skal bli kronisk bærer av viruset høy (ca. 95 %). Dersom voksne smittes, er risikoen betydelig lavere (ca. 3-5 %). Personer med kronisk hepatitt B kan smitte andre uavhengig av om de har plager/symptomer eller ikke.

Hvordan smitter hepatitt C?

Hepatitt C smitter vanligvis gjennom blod, og i noen land via blodprodukter og medisinsk utstyr på sykehus. Vanligste smittemåte i Norge og store deler av verden er ved deling av urene sprøyter. Smitte kan overføres fra mor til barn under svangerskap eller fødsel, spesielt i land med høy forekomst. Seksuell smitte er sjelden, men forekommer.

Hvorfor er det viktig å teste seg for hepatitt B og C?

Det er viktig å teste seg for å kunne avklare om du bør starte med behandling slik at sykdom ikke skal utvikle seg. Det er også viktig å vite om du er smittet slik at du kan ta forholdsregler for ikke å smitte andre. Gravide screenes rutinemessig for hepatitt B. Kvinner med økt risiko for å være smittet med hepatitt C, bør bli testet tidlig i svangerskapet. Det er frivillig å teste seg.

Hvilke symptomer gir hepatitt?

Symptomene være svake/diffuse, og man kan være smittet i flere år uten å ha noen plager eller symptomer. Noen vil få sykdomstegn som gulsott (gul farge i øyne og på hud),slapphet, kvalme, magesmerter, avfarget avføring, mørk urin.

Hvordan kan du unngå å bli smittet med hepatitt B og C?

Bruk av rent brukerstyr og rene sprøyter dersom man tar stoff med sprøyter vil beskytte mot både hepatitt B og C. Bruk av kondom hindrer seksuell overføring av både hepatitt B og C.

Det finnes vaksine mot hepatitt B, og personer som er spesielt utsatt for smitte kan få gratis vaksine forebyggende. Vaksine kan gis til seksualkontakter og andre nærkontakter til personer som har kronisk smitteførende hepatitt B. Personer med kronisk hepatitt B må bruke kondom dersom de har sex med personer som ikke er vaksinerte.

Risikoen for at en gravid overfører hepatitt B-smitte til barnet kan reduseres ved at mor får behandling, og at barnet får vaksine og immunoglobulin så snart som mulig (innen 24 timer) etter fødselen og deretter følges opp med ytterligere 4 vaksinedoser i løpet av første leveår.

Det finnes ingen vaksine mot hepatitt C.

Hvilken oppfølging får du om du er smittet med hepatitt B eller C?

Alle som får påvist akutt eller kronisk hepatitt B blir henvist til spesialist i infeksjonsmedisin for vurdering. De fleste som smittes med hepatitt B blir kvitt infeksjonen etter noen måneder. Det er imidlertid viktig at personer som får kronisk hepatitt B blir fulgt opp regelmessig med blodprøver for å avgjøre om og eventuelt når behandling bør igangsettes for å bremse utvikling av alvorlig leversykdom. En slik behandling vil sjelden føre til at man blir kvitt viruset for godt.

Alle som får påvist hepatitt C-infeksjon bør vurderes av spesialist så tidlig som mulig med tanke på behandling. Behandling for hepatitt C er effektiv, trygg og har få bivirkninger. Ved vellykket behandling vil man kvitte seg med viruset, men man er ikke beskyttet mot å bli smittet på nytt. Hepatitt C-positive gravide skal følges opp i spesialisthelsetjenesten med tanke på eventuell behandling etter avsluttet graviditet.

Undersøkelse, behandling og oppfølging er gratis. Prøveresultatene vil ikke få negativ betydning ved søknad om opphold i Norge.

Hepatitt A er et annet virus som kan gi akutt betennelse i leveren. Hepatitt A går over av seg selv uten behandling, og blir aldri kronisk. Dersom man har hatt hepatitt A, blir man immun for resten av livet. Det finnes vaksine mot hepatitt A som kan gis forebyggende til risikoutsatte barn over 1 år og voksne, og ved smitteutbrudd. Hepatitt A smitter gjennom forurenset mat og vann og gjennom blod, for eksempel ved deling av urene sprøyter. Hepatitt A kan også smitte gjennom seksuell kontakt (genital-oral smitte), spesielt i gruppen menn som har sex med menn.